

Centrum pro výzkum
toxických látek
v prostředí

Hodnocení ekologických rizik

EIA

Mgr. Jana Vašíčková, Ph.D.

vasickova@recetox.muni.cz

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

- EIA - *Environmental Impact Assessment*
- zavedena zákonem č. 244/1992 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí (1992).
- úprava zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí.
- Proces posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí založen na systematickém zkoumání a posuzování jejich možného působení na životní prostředí.
- Smyslem je zjistit, popsat a komplexně vyhodnotit předpokládané vlivy připravovaných záměrů na životní prostředí a veřejné zdraví ve všech rozhodujících souvislostech.
- Cílem procesu je zmírnění nepříznivých vlivů realizace na životní prostředí.

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

- Většina staveb musí být povolena stavebním úřadem. Musí získat územní rozhodnutí a stavební povolení. U staveb s rizikem negativního vlivu na životní prostředí, musí před získáním těchto povolení předcházet proces posouzení EIA
- Proces EIA probíhá vždy dříve, než jsou záměry povoleny a než se započne s jejich vlastní realizací. Po novele stavebního zákona může proces EIA probíhat společně s územním a stavebním řízením.
- V rámci procesu EIA jsou posuzovány:
 - stavby,
 - činnosti a technologie uvedené v příloze č. 1 výše zmíněného zákona.
 - Např. například stavby,
 - komunikace,
 - výrobní haly,
 - těžby nerostných surovin, <https://portal.cenia.cz/eiasea/view/eia244>
 - provozy – nově budované, ale i jejich změny, tj. rozšiřování, změny technologií, zvýšení kapacity apod.

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

- V rámci EIA se posuzují vlivy plánovaných staveb a zařízení na veřejné zdraví a na životní prostředí:
 - vlivy na živočichy a rostliny,
 - ekosystémy,
 - půdu,
 - horninové prostředí,
 - vodu, ovzduší, klima a krajinu,
 - přírodní zdroje,
 - hmotný majetek a kulturní památky a jejich vzájemné působení a souvislosti.

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

- Úprava zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí.
- Výraznou změnou, kterou novela přináší, je například lepší zapojení veřejnosti do celého procesu, kdy je snaha zapojit veřejnost v nejranější fázi realizace záměru, tedy v době jeho přípravy.
- V zákonem stanovených lhůtách se k záměru, jež je předmětem posuzování vlivů na životní prostředí, může vyjádřit kdokoliv.
 - Nevládní organizace zaměřené na ochranu životního prostředí se navíc mohou stát účastníky řízení, pakliže existují déle než 3 roky nebo sesbírají 200 podpisů občanů.
 - Environmentální nevládní organizace budou mít dále možnost podat odvolání a následně žalobu proti vydaným povolením, která jsou výsledkem navazujících řízení, a to i v případě, že se těchto povolovacích procesů neúčastnily.
- V zákoně přibylo povinné zveřejňování záměru na internetu v Informačním systému EIA. Nikoliv jen na úřední desce příslušného úřadu, jak tomu bylo dříve.
- Za významný posun vpřed může být považován i fakt, že se zpracovatelem posudku nejedná přímo sám investor, ale ministerstvo, které potom investorovi pouze vyúčtuje náklady, to zajisté vede k omezení možného ovlivnění odborných posudků.

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

- Proces EIA je veden buď krajským úřadem, nebo Ministerstvem životního prostředí, a to například v závislosti na tom, jak velké území by mohlo být plánovaným záměrem dotčeno, nebo zda jde o zvláště chráněné území apod.
- Příslušnému úřadu zašle investor oznámení o záměru a tím je proces EIA zahájen.
- Jednotlivé povolovací procesy jsou nově sloučeny do jednoho řízení, aby docházelo k odstranění duplicitních postupů.
- Úplnému procesu EIA podléhají jen záměry, které jsou uvedeny v příloze č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí – v Kategorii I.
- <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-100#cast1>
 - U těchto záměrů probíhá celá EIA vždy povinně – jsou to například letiště nebo dobývací prostory pro těžbu uhlí.
- U jiných záměrů z Kategorie II též přílohy proběhne povinně alespoň tzv. zjišťovací řízení. Jeho účelem je rozhodnout, zda záměr bude podléhat posuzování vlivů na životní prostředí nebo ne – to jsou například pivovary nebo sjezdovky.
- V případě, že úřad rozhodne o tom, že se záměr dále posuzovat nebude, vydá o tom rozhodnutí, které mohou spolky (existující minimálně 3 roky anebo které získají podporu alespoň 200 podpisů) napadnout odvoláním v zákonné 15 denní lhůtě. Následně připadá v úvahu i soudní přezkum – správní žaloba.
- Vedle záměrů uvedených v příloze č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí podléhají posouzení EIA také záměry, kterou mohou mít významný vliv na příznivý stav nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (systém Natura 2000), resp. jestliže orgán ochrany přírody ve svém stanovisku takový významný vliv nevyloučil.

Jak EIA probíhá?

- Oznámení
- Dokumentace
- Veřejné projednání
- Posudek
- Závazné stanovisko úřadu
- Oznámení a dokumentaci si investor musí nechat zpracovat pouze autorizovanou fyzickou osobou v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí a poté je doručí na úřad.
- Úřad vždy zkontroluje, že byly doručeny kompletně, a zveřejní je na úřední desce dotčeného kraje a v informačním systému EIA, aby se k nim mohla vyjádřit veřejnost.
- Posudek nechává zpracovat úřad opět autorizovanou fyzickou osobou (musí jít o jinou osobu, než která zpracovávala oznámení či dokumentaci) a poté jej také zveřejní na úřední desce. Na úřední desce se také objeví oznámení o veřejném projednání nejméně 10 dní před jeho konáním.

Jak EIA probíhá?

- Výsledkem tohoto procesu je závazné stanovisko úřadu, které je podkladem pro rozhodování v navazujících řízeních (např. územní a stavební).
- Úřady, které tato navazující řízení vedou, se poté musí stanoviskem EIA vždy řídit při svém rozhodování.
- Závazné stanovisko můžete ovlivnit
 - V průběhu procesu EIA může v zákonem daných lhůtách každý zasílat svá vyjádření. Vyjádření sice není pro úřad nijak závazné, avšak může ovlivnit samotné závěrečné stanovisko, které již závazné je.